

જાહેરાત ક્રમાંક : ૧૦૩ / ૧૧-૧૨

જગ્યાનું નામ : વાણિજ્યિક વેરા નિરીક્ષક, વર્ગ-૩

ભાગ - I : પ્રાથમિક કસોટી (હેતુલક્ષી) માટેનો અભ્યાસક્રમ

સમય : ૨ કલાક

કુલ ગુણ : ૨૦૦

Part - A

100 Marks

(૧) સામાન્ય વિજ્ઞાન (૨) ભારતનું બંધારણ (૩) તાજેતરના મહત્વના રાષ્ટ્રીય મુદ્દાઓ / બનાવો (૪) ગુજરાતની ભૌગોલિક બાબતો તથા કુદરતી સંપત્તિ (૫) ગુજરાતની ખેતી અને ઉદ્યોગો (૬) ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો - સાહિત્ય, કલા, ધર્મ (૭) સામાન્ય બૌદ્ધિક કસોટી (૮) ખેલ જગત (૯) ગુજરાતની રાજનીતિ અને અર્થવ્યવસ્થા (૧૦) પંચાયતી રાજ (૧૧) મહાગુજરાત આંદોલન-સ્થાપના અને ત્યારબાદની મહત્વની ઘટનાઓ તથા (૧૨) વિવિધ ક્ષેત્રે દેશમાં મહિલાઓનો ફાળો. (૧૩) મહત્વના આંતરરાષ્ટ્રીય મુદ્દાઓ / બનાવો.

Part - B

100 Marks

૧: ધંધાકીય કાયદાઓ : ૧. આવકવેરા કાયદો - ૧૯૬૧. ૨. ભારતીય ભાગીદારીનો કાયદો - ૧૯૩૨. ૩. ભારતીય કરારનો કાયદો - ૧૮૭૨.

૪. માલ વેચાણનો કાયદો - ૧૯૩૦. ૫. નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ - ૧૮૮૧. ૬. કંપની ધારો - ૧૯૫૬. ૭. કરખાના ધારો - ૧૯૪૮.

૮. ઔદ્યોગિક વિવાદનો કાયદો - ૧૯૪૭. ૯. ગુજરાત વેલ્યુ એડેડ ટેક્સ - ૨૦૦૩. ૧૦. કેન્દ્રીય આબકારી જકાતનો કાયદો - ૧૯૪૪.

૨: નામા પદ્ધતિ : ૧ : નામા પદ્ધતિનો અર્થ-કાર્યક્ષેત્ર, હિસાબી ધોરણો-સિદ્ધાંતો અને ખ્યાલો-નાણાકીય પત્રકોની મર્યાદાઓ. ૨ : દ્વીનોંધી નામા

પદ્ધતિ-આમનોંધ-પેટાનોંધો-ખતવણી-કાચું સરવૈયુ, વાર્ષિક હિસાબો-હવાલાઓ-ભુલસુધારાની નોંધો આખરી નોંધો. ઘસારાની નોંધવાઈ અને

હિસાબો. ૩ : ભાગીદારી પેઢીના હિસાબો-ભાગીદારીનો પ્રવેશ-નિવૃત્તિ-વિસર્જન-રોકડની ભાગીદારો વચ્ચે વહેંચણી. ૪ : એકનોંધી નામા પદ્ધતિ-

દેશી નામા પદ્ધતિ. ૫ : કંપનીના વાર્ષિક હિસાબો-શેર બહાર પાડવા-જમ કરવા-ફરી બહાર પાડવા-ડિબેન્ચર બહાર પાડવા ધંધાની ખરીદી-

કંપનીના વિસર્જનના હિસાબો-સંયોજન-સમાવેશ-પુનઃ રચના-મર્જર અને ડીમર્જર-શેરનું મુલ્યાંકન-પાઘડીનું મુલ્યાંકન. ૬ : આડતમાલના

હિસાબો-બિનવેપારી સંસ્થાના હિસાબો-શાખાના હિસાબો. ૭ : નાણાકીય પત્રકોનું વિશ્લેષણ અને અર્થઘટન-ગુણોત્તર વિશ્લેષણ- ભંડોળ પ્રવાહ

અને રોકડપ્રવાહ પત્રકો-મુલ્ય વૃદ્ધિ વિશ્લેષણ. ૮ : પડતરના હિસાબો-પ્રકારો-કાર્યક્ષેત્ર-એકમ પડતર-પ્રક્રિયા પડતર- જોબ/બેચ/કરાર પડતર-

પ્રમાણપત્ર પડતર -સિમાંત પડતર-સમતુટ બિંદુ વિશ્લેષણ. ૯ : બજેટ-બજેટરી અંકુશ-અર્થ-લક્ષણો-બજેટના પ્રકારો-રોકડ અંદાજ પત્રક,

પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર- શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્ર. ૧૦ : સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ-અર્થ-કાર્યક્ષેત્ર-મહત્વ-પડતર અને સંચાલકીય હિસાબી

પદ્ધતિ વિરુદ્ધ નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ-પડતર આધારિત સંચાલકીય નિર્ણયો-ખરીદવું કે બનાવવું, લીઝ કે ખરીદવું, ઉત્પાદનમિશ્રણ, ઘઘો બંધ

કરવો કે ચાલુ રાખવો-મજૂર કે મશીન. ૧૧ : મૂડીમાળખુ-મૂડી પડતર-મૂડીબજેટીંગ-કાર્યશીલ મૂડી અને તેનું સંચાલન.

૩: વાણિજ્ય ગણિત અને આંકડાશાસ્ત્ર : ૧. ગણ સિદ્ધાંત. ૨. ક્રમચય-સંચય. ૩. સુચકઆંક. ૪. સહસંબંધ અને નિયતસંબંધ. ૫. દ્વીપદી

પ્રમેય. ૬. સામાયિક શ્રેણીનું પૃથકકરણ. ૭. નિશ્ચયાંક. ૮. લક્ષ. ૯. વિકલન અને તેનો ધંધાકીય ક્ષેત્ર ઉપયોગ. ૧૦. સંકલન. ૧૧. અંતર્વેશન અને

બહિર્વેશન. ૧૨. શ્રેણીક. ૧૩. ગાણીતીય અનુમાનનો સિદ્ધાંત. ૧૪. વસ્તી વિષયક અભ્યાસની રીતો. ૧૫. પૂર્વાનુમાનની રીતો. ૧૬. માહિતીનું

એકત્રીકરણ-વર્ગીકરણ અને કોષ્ટક રચના.

૪: ઓડીટીંગ : પ્રારંભિક-અર્થ-લક્ષણો-કાર્યક્ષેત્ર-હેતુઓ-પ્રકારો-ફાયદા અને ટેકનીકસ. આંતરીક અંકુશ-આંતરીક તપાસ-આંતરીક

ઓડીટ. વાઉચીંગ-અર્થ-હેતુઓ-પ્રકારો. મિલકતો અને જવાબદારીનું મુલ્યાંકન અને ચકાસણી. ઓડીટરની ફરજો અને જવાબદારીઓ. કંપની

ઓડીટર-લાયકાતો-ગેર લાયકાતો-નિમણૂક-પુનઃ નિમણૂક-ઓડીટરના પ્રકારો-ઓડીટરનો હોદ્દો-હક્કો અને ફરજો- ઓડીટરને દૂર કરવો-

લિયનનો હક્ક. કંપની ઓડીટ-લિમિટેડ કંપનીની ઓડીટ પૂર્વની તૈયારી. કાયદેસરનું ઓડીટ-ડિવિડેડ વહેંચણી અંગે ઓડીટરની ફરજો. ઓડીટર

રીપોર્ટ અને પ્રમાણપત્ર. ઘસારો-અનામત અને નોંધવાઈઓ-કાયદાકીય નોંધવાઈઓ અને ઓડીટરની ફરજો. અન્વેષણ-અર્થ-ઓડીટ અને

અન્વેષણ વચ્ચેનો તફાવત-ધંધાની ખરીદી-છેતરપીંડી કે ઉચાપતના કિસ્સામાં અન્વેષણ. પડતર ઓડીટ અને ટેક્સ ઓડીટ.

૫: અર્થશાસ્ત્ર : ૧. પ્રારંભિક અને મુળભૂત ખ્યાલો-અર્થશાસ્ત્ર સામાજિક શાસ્ત્ર. ૨. માંગ-અર્થ-માંગનો નિયમ-માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા અને તેનું

માપ-આવક સાપેક્ષતા અને પ્રતિમૂલ્ય સાપેક્ષતાનાં ખ્યાલો. ૩. પુરવઠો-તેને અસરકરતા પરિબળો-પુરવઠાનો નિયમ, ધારણા, અપવાદો-

પુરવઠામાં ફેરફાર-પુરવઠાની મૂલ્યસાપેક્ષતા અને તેની માપણીની પદ્ધતિઓ. ૪. ઉત્પાદન કાર્ય-અર્થ-પ્રકારો-ઉત્પાદન ખર્ચ-વૈકલ્પિક ખર્ચ-સિમાંત

અને સરેરાશ ખર્ચ રેખા-બજારમાં ભાવ નિર્ધારણ, માંગ અને પુરવઠાના પરિબળો, પૂર્ણ હરિફાઈનો ખ્યાલ. ૫. પૂર્ણ હરિફાઈ, ઈન્તરો, ઈજરાયુક્ત

હરિફાઈ અને અત્પહસ્તક ઈજરાની પરિસ્થિતિમાં ભાવ નિર્ધારણ-સાધન ફાળવણીની દ્રષ્ટિએ વિવિધ બજારોની તુલના. ૬. આર્થિક ભાડાનો ખ્યાલ-

રિકાર્ડો અને આધુનિક અર્થશાસ્ત્રીઓનાં ભાડાના સિદ્ધાંતો, વેતનનો સિમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત-વેતનનાં તફાવતો-મજૂર મંડળો અને વેતન-

ન્યૂનતમ વેતનની આર્થિક અસરો. વ્યાજ અંગેના પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓનાં અને કેઈ-સનાં સિદ્ધાંતો-નફા અંગેનાં ક્લાર્ક, નાઈટ અને શુમ્પીટરનાં

સિદ્ધાંતો. ૭. ભારતની કેટલીક આર્થિક સમસ્યાઓ-વસ્તીવૃદ્ધિ-બેરોજગારી-ગરીબી-ભાવવધારો-નીચી કૃષિ ઉત્પાદકતા.